

El llenguatge

Concloure i acabar

9/II/1980

Què ha de fer un corrector d'estil quan topa amb frases —per exemple, en el text d'una obra narrativa— com «Concluïm d'una vegada», «Això està a punt de concloure» o «Tu i jo ja hem concluit? limitar-se simplement a esmenar aquestes formes errònies del verb concloure?

Efectivament, entre els verbs que podem considerar composts de cloure, com incloure, excloure, recloure o descloure, tenim també concloure, que és, per tant, com tots els anteriors, un verb del segon grup. Tots aquests infinitius pateixen la concurrència d'unes formes acabades en *ir*, «incluir», «excluir», «concluir», etc., considerades incorrectes, i les quals originen tota una conjugació impròpia, seguint el model del verb incoatiu servir. Però tots aquests verbs s'han de conjugar com cloure i no com servir o partir. Doncs, així com en lloc de «concluir» cal dir concloure, en lloc de «concluïm», i «concluib» cal dir concloem, com cloem, i conclos, com clos.

Però, certament, en les frases abans indicades, no n'hi hauria pas prou de fer aquestes esmenes o substitucions, i si un corrector es limitava a aquesta correcció purament formal, potser respecte a l'autor, li faria un servei ben magre. Els qui escriuen aquestes frases ho fan indubtablement perquè experimenten la influència de l'ús que el castellà fa del seu verb «concluir», que correspon al nostre concloure però que no hi equival exactament. Dit altrament, l'xtensió del significat d'aquest verb és, en castellà, superior a la del català, en què vol dir, només, segons el Diccionari Fabra, «arribar a una solució definitiva (d'alguna cosa) per una decisió, acord, pacte, per un judici, com a conseqüència de les premisses posades». En castellà, en canvi, el verb «concluir» ha adquirit també el sentit equivalent a enllestir, acabar, perfer, i molts narradors l'usen habitualment amb aquesta significació en els diàlegs de llurs obres. Però en català l'ús de concloure amb el mateix valor que acabar o enllestir es tan impropi com artificios i llibresc, ja que la llengua parlada el desconeix. Fora, doncs, no únicament encertat sino ben bé obligat, de refer les frases anteriors, seguint simplement els models de la llengua viva: Enllestim d'una vegada! Això està a punt d'acabar. Tu i jo ja hem acabat.

Albert Jané